

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до статті 15 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку набувачів гуманітарної допомоги на період дії воєнного стану»

У проекті, метою якого є «розширення переліку набувачів гуманітарної допомоги, що дозволить залучати пожежну техніку від міжнародних партнерів для оснащення державних пожежно-рятувальних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, що здійснюють охорону від пожеж суб'єктів господарювання, віднесених до категорій цивільного захисту (особливої важливості, першої та другої категорій), на підставі договорів» (п. 1 пояснювальної записки до нього), пропонується внести відповідні зміни до «Прикінцевих та перехідних положень» Закону України «Про гуманітарну допомогу» (далі – Закон).

Зокрема, передбачається, що в період дії воєнного стану та протягом 12 місяців з дня його припинення чи скасування: отримувачами та набувачами гуманітарної допомоги для запобігання виникненню пожеж, їх своєчасного виявлення, локалізації, ліквідації та мінімізації збитків від них (далі – гуманітарна допомога) *«є суб'єкти господарювання, віднесені до категорій цивільного захисту (особливої важливості, першої чи другої категорій), що підлягають охороні від пожеж державними пожежно-рятувальними підрозділами (частинами) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, яким надається гуманітарна допомога»*; визначається склад гуманітарної допомоги (основні та спеціальні пожежно-рятувальні автомобілі, пожежно-технічне обладнання та оснащення, вогнегасні речовини); встановлюється заборона відчуження або передачі у користування гуманітарної допомоги іншим фізичним чи юридичним особам за будь-якими правочинами, «крім безоплатного відчуження або передачі у користування отримувачу та набувачу гуманітарної допомоги», передбачених проектом; визначаються: порядок передачі гуманітарної допомоги безпосередньо її набувачам (отримувачами гуманітарної допомоги за погодженням із центральним органом виконавчої влади, визначеним Кабінетом Міністрів України); порядок отримання зберігання, розподілу та передачі гуманітарної допомоги від донорів (встановлюється Кабінетом Міністрів України).

Прийняття проекту відповідно до п.8 пояснювальної записки до нього «дозволить створити механізм для залучення суб'єктами господарювання необхідної пожежної техніки від міжнародних партнерів, що сприятиме покращенню їх матеріально-технічного оснащення, посиленню рівня пожежної безпеки та підвищенню ефективності реагування на надзвичайні ситуації в умовах воєнного стану».

Проект на момент підготовки висновку не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 10.02.2026 № 4774-IX.

Головне управління, розглянувши проект, вважає за доцільне висловити щодо його змісту такі зауваження та пропозиції.

1. Насамперед варто звернути увагу на те, що назва проекту «щодо розширення переліку *набувачів* гуманітарної допомоги на період дії воєнного стану», не повною мірою відповідає його змісту, оскільки у проекті регулюються суспільні відносини щодо осіб, які є «отримувачами *та* набувачами гуманітарної допомоги» (наприклад, абз. 2 нового п. 3¹² ст. 15 Закону), що є різними суб'єктами¹, а не лише щодо «набувачів», як зазначається у його назві. Цим не враховуються правила законодавчої техніки, відповідно до яких «у назві закону стисло (в кількох словах) викладається зміст закону. Для цього використовуються інформативні поняття, які дозволяють розпізнати предмет, що регулюється цим законом»².

2. Зазначимо, що законопроект на період дії поточного воєнного стану та протягом 12 місяців з дня його припинення чи скасування, розширює не лише коло набувачів, але і отримувачів гуманітарної допомоги, визнаючи такими суб'єктів господарювання, віднесених до категорій цивільного захисту (особливої важливості, першої чи другої категорій), що підлягають охороні від пожеж державними пожежно-рятувальними підрозділами (частинами) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (абз. 2 нового п. 3-12 ст. 15 Закону).

У цьому контексті звертаємо увагу, що в той час як п. 5 ст. 1 Закону визначає перелік отримувачів гуманітарної допомоги, у ст. 3 Закону передбачено, що у період дії воєнного або надзвичайного стану та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування саме Кабінет Міністрів України має право розглядати та приймати рішення про розширення переліку отримувачів гуманітарної допомоги (ч. 5). Відтак запропоновані зміни фактично

¹ - «набувачі гуманітарної допомоги - фізичні та юридичні особи, які потребують допомоги і яким вона безпосередньо надається. Набувачі гуманітарної допомоги із статусом юридичної особи визначаються відповідно до підпунктів «а», «б», «в», «г», «г», «д», «е», «е», «е» пункту 5 цієї статті»;

«отримувачі гуманітарної допомоги - юридичні особи, а також акредитовані представництва іноземних держав, міжнародних та іноземних гуманітарних організацій в Україні (без створення юридичної особи), визначені у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку отримувачами гуманітарної допомоги:...» - (п. п. 6, 5 ст. 1 Закону, відповідно).

² - Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки (Методичні рекомендації) : Правила; Апарат Верховної Ради від 01.06.2006 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0002451-06> (дата звернення: 27.05.2026)

реалізують на рівні закону розширення переліку отримувачів гуманітарної допомоги на період дії поточного воєнного стану, хоча для цього випадку ч. 5 ст.3 Закону передбачає окремий механізм прийняття відповідних рішень Кабінетом Міністрів України.

3. Щодо змісту окремих положень проекту варто зазначити наступне.

3.1. Відповідно до абзаців 1-2 нового п. 3¹² ст. 15 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону «в період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», та протягом 12 місяців з дня його припинення чи скасування: отримувачами та набувачами гуманітарної допомоги, крім отримувачів та набувачів гуманітарної допомоги, визначених статтею 1 цього Закону, для запобігання виникненню пожеж, їх своєчасного виявлення, локалізації, ліквідації та мінімізації збитків від них є суб'єкти господарювання, віднесені до категорій цивільного захисту (особливої важливості, першої чи другої категорій), що підлягають охороні від пожеж державними пожежно-рятувальними підрозділами (частинами) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, яким надається гуманітарна допомога, визначена абзацом третім цього пункту».

Викликає зауваження наявність в одному положенні формулювання «отримувачами та набувачами гуманітарної допомоги», що створює плутанину у розумінні інших положень проекту. Із формулювання «отримувачами та набувачами гуманітарної допомоги» слідує, що останніми (отримувачами та набувачами) мають бути різні суб'єкти, про що свідчить використання сполучника та. Проте, із вище зазначеної редакції абз. 2 нового п. 3¹² ст. 15 Закону слідує, що отримувачами та набувачами гуманітарної допомоги є суб'єкти господарювання, віднесені до категорій цивільного захисту (особливої важливості, першої чи другої категорій), що підлягають охороні від пожеж державними пожежно-рятувальними підрозділами (частинами) оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, яким надається відповідна гуманітарна допомога. Разом з тим, відповідно до абз. 5 нового п. 3¹² ст. 15 Закону «отримувачі гуманітарної допомоги для запобігання виникненню пожеж, їх своєчасного виявлення, локалізації, ліквідації та мінімізації збитків від них, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, визначеним Кабінетом Міністрів України, забезпечують передачу гуманітарної допомоги безпосередньо її набувачам». Тобто, у даному випадку «отримувачі» гуманітарної допомоги та її «набувачі» мають бути різні суб'єкти, що створює внутрішню неузгодженість у проекті.

3.2. Аналогічне зауваження стосується й абз. 3 нового п. 3¹² ст. 15 Закону, згідно із яким передбачається, що «гуманітарною допомогою визнаються основні та спеціальні пожежно-рятувальні автомобілі, пожежно-технічне обладнання та оснащення, вогнегасні речовини, що надаються отримувачам та

набувачам гуманітарної допомоги, визначеним абзацом другим цього пункту, для забезпечення діяльності державних пожежно-рятувальних підрозділів (частин) *Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, що здійснюють охорону від пожеж таких набувачів гуманітарної допомоги на підставі договорів*». Із зазначеного не незрозуміло, чи для отримання гуманітарної допомоги суб'єктам господарювання її отримувачами та набувачами мають бути державні пожежно-рятувальні підрозділи (частини) *Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту*, які охороняють від пожеж суб'єктів господарювання, віднесених до категорій цивільного захисту (особливої важливості, першої чи другої категорій), тобто утворюються у складі цих суб'єктів господарювання, що слідує зі змісту абз. 2 п. 3¹² ст. 15 Закону (у редакції проекту), чи державні пожежно-рятувальні підрозділи (частини) *Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, що здійснюють охорону від пожеж «таких набувачів гуманітарної допомоги на підставі договорів»*, про що йдеться у абз. 3 п. 3¹² ст. 15 Закону (у редакції проекту).

4. У п. 2 розділу II «Прикінцевих положень» проекту Кабінету Міністрів України доручається «протягом трьох місяців з дня опублікування цього Закону: 1) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону; 2) привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; 3) забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом». Тому, на нашу думку, потребує перегляду строк набрання чинності Законом, проект якого розглядається, – «з дня, наступного за днем його опублікування» (п. 1 розділу II проекту).

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: А. Мусаєва, Н Лебедь.

